ਏ. ਐੱਸ. ਏ. ਐੱਮ. ਪਬਲਿਕ ਵਰਕਸ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓ. ਆਰ. ਐੱਸ.

(2009 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 274)

13 ਅਗਸਤ, 2019

[ਰੰਜਨ ਗੋਗੋਈ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਆਰ. ਐੱਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.]

ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਐਕਟ, 1955: ਐਸ. ਐਸ. 3, 6 – ਅਸਾਮ ਰਾਜ-ਰਾਜ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ-ਪੈਰਾ 7 (ਏ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐੱਨ. ਆਰ. ਸੀ. ਅਰਜ਼ੀਆਂ/ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ/ਵਿਰਸੇ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਯੋਗਤਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਡੀ. ਵੀ. ਜਾਂ ਡੀ. ਐੱਫ. ਜਾਂ ਪੀ. ਐੱਫ. ਟੀ. ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਐੱਨ. ਆਰ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਚਾਹੇ ਦੂਜੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ। 3(1)((ਅ) ਉਸ ਐਕਟ ਦਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 26.01.1950 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਰ 1.7.1987 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਦੁਆਰਾ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਹੈਃ ਐਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ. 3(1)(2015 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ.311 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ-ਲੰਬਿਤ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ "ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ" ਸਮੀਕਰਨ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੀ "ਜਿਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਜਨਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ"। 3(1)(ਬੀ) ਇਹ ਐਕਟ ਸਿਰਫ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਰਹਿਣਾ ਲਾਗੂ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਐਕਟ, 1955: ਅਸਾਮ ਰਾਜ-ਰਾਜ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ-ਪੈਰਾ 7 (ਬੀ) ਅਤੇ 7 (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਿ 3.12.2004 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਰਾਸਤ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਹੈ, ਡੀ. ਵੀ. ਜਾਂ ਡੀ. ਐੱਫ. ਜਾਂ ਪੀ. ਐੱਫ. ਟੀ. ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਐੱਨ. ਆਰ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਦੂਜਾ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਡੀ. ਵੀ. ਜਾਂ ਡੀ. ਐੱਫ. ਜਾਂ ਪੀ. ਐੱਫ. ਟੀ. ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਐੱਨ. ਆਰ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ 3.12 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ। 2004, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐੱਨ. ਆਰ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਡੀ. ਵੀ. ਜਾਂ ਡੀ. ਐੱਫ. ਜਾਂ ਪੀ. ਐੱਫ. ਟੀ. ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਲਈ ਗਈ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਕੋਣਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ-ਪੈਰਾ 7 (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਅ/ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ। ਰਾਜ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਦੀ

ਮਿਤੀ 10.7.2019 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। 3(1)(ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਐਕਟ ਦੇ ਅਤੇ (ਸੀ) ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਟੈਂਡਰਡ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (ਐੱਸ. ਓ. ਪੀ.)-ਇਸ ਲਈ, ਪੈਰਾ 7 (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਵਾਂ/ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ 2015 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ.311 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ-ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਲੋੜ ਪਵੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਨਾਗਰਿਕਤਾ (ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ) ਨਿਯਮ, 2003-rr. 4ਏ, 6 ਏ - 2003 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 4ਏ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ - ਆਰ. 4ਏ (2) ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਸਾਰੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਾਗਰਿਕ ਰਜਿਸਟਰ 1951 ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੱਕ ਦੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਸਮੇਤ ਹਰੇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। 4ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਈ ਗਈ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ 2003 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 6ਐਕਟ ਦਾ ਏ ਜੋ ਅਸਾਮ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ। 6ਐਕਟ ਦੇ ਏ (2) ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਨਾਗਰਿਕਤਾ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਖੇਤਰ (ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਖੇਤਰਾਂ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ) ਤੋਂ ਆਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 1967 ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜੋ ਅਸਾਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦਾਖਲੇ ਦੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ਤੋਂ ਅਸਾਮ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 25.3.1971 ਅਤੇ ਜੋ ਅਸਾਮ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਵਸਨੀਕ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ (ਵਿਅਕਤੀਆਂ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਉੱਤੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ/ਸੀ। 6ਐਕਟ ਦੇ ਏ (4) ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕ ਏ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਭਾਰਤ ਦਾ; ਪਰ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ - ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6ਏ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1985 (ਐਕਟ 1985 ਦਾ ਐਕਟ) ਦੁਆਰਾ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ-ਸਮੁੱਚੀ ਐੱਨ. ਆਰ. ਸੀ. ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਾਪਦੰਡਾਂ' ਤੇ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਅਭਿਆਸ ਦੀ

ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ/ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਸ. 3(1)(ਏ) ਐਕਟ-ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਐਕਟ, 1955-

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਾਗਰਿਕ ਰਜਿਸਟਰਃ ਐੱਨ. ਆਰ. ਸੀ. ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ-ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਆਧਾਰ ਅੰਕੜਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ-ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ, ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਸੂਚੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ-ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰਕ ਸੂਚੀ ਦੀਆਂ ਸਿਰਫ ਹਾਰਡ ਕਾਪੀਆਂ ਹੀ ਐੱਨ. ਆਰ. ਸੀ. ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰਾਂ, ਚੱਕਰ ਦਫਤਰਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ-ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਚੀ 31.8.2019' ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਆਈ. ਐੱਮ. ਡੀ. ਟੀ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਗੁਵਾਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਨੋਵਰ ਅਲੀ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਨਾਗਰਿਕ ਮੂਲ ਨਿਆਂਃ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 274/2009

(ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ)

2019 ਦੇ ਆਈ. ਏ. ਨੰਬਰ 114781,114788,114807,114814,116964,1177074,117697 ਅਤੇ 117689

ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਐੱਸ. ਜੀ., ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਸਲਮਾਨ ਖੁਰਸ਼ੀਦ, ਸੀ. ਯੂ. ਸਿੰਘ, ਬੀ. ਐੱਚ. ਮਾਰਲਾਪੱਲੇ, ਵਿਨੈ ਨਵਾਰੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ। , ਕੈਲਾਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਪਾਂਡੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੇਫਾਲੀ ਸੇਠੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬੀਨੂ ਟਮਟਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੇਖਾ ਪਾਂਡੇ, ਅੰਕੁਰ ਤਲਵਾੜ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇਸ਼ਮੁਖ, ਬੀ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਬੀ. ਵੀ. ਬਲਰਾਮ ਦਾਸ, ਸ਼ੁਭਦੀਪ ਰਾਏ, ਰਜਤ ਨਾਇਰ, ਸਤਰੂਪ ਦਾਸ, ਫੁਜ਼ੈਲ ਅਹਿਮਦ ਅਯੂਬੀ, ਮੁਸਤਫਾ ਖੱਦਮ ਹੁਸੈਨ, ਇਬਾਦਤ ਮੁਸ਼ਤਾਕ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਦਿਤੀ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤਹਸੀਨਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਬੀਨ ਅੰਜੁਮ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲੁਬਨਾ ਨਾਜ਼, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੁਨੀਕਾ, ਸੋਮੇਸ਼। ਚੰਦਰ ਛਾਅ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਪਰਨਾ ਭੱਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਮਾਰੀਆ, ਏ. ਐੱਸ. ਤਪਾਦਰ, ਅਜੀਤ ਵਾਘ, ਮਨਸੂਰ ਅਲੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੁਬੀਨਾ ਜਾਵੇਦ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਸ਼ਮੀ ਸਿੰਘਾਨੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀਕਸ਼ਾ ਰਾਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਲਕ ਮਹਾਜਨ, ਸਿੱਧੇਸ਼ ਕੋਤਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬਾਂਸੁਰੀ ਸਵਰਾਜ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਰਸ਼ੀਆ ਘੋਸ਼, ਦਿਵਯਾਂਸ ਤਿਵਾੜੀ, ਸ਼ੌਰਜੀਤ ਚੱਕਰਵਰਤੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਸਥਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਮਲਾਨ ਕੁਮਾਰ ਘੋਸ਼, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੈਸ਼੍ਰੀ ਸਤਪੁਤੇ, ਮੋਹਿਤ ਚੌਧਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਪੋਦ੍ਦਾਰ, ਦੇਬੋਜੀ ਬੋਰਕੋਕਾਟੀ, ਵਿਵੇਕ ਸ਼ੰਕਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਲਵਿਕਾ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ, ਅੰਕਿਤ ਯਾਦਵ, ਟੀ. ਮਹਿਪਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਨੇਹਾ ਕਲੀਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੀਸੀ ਕੁਰੀਅਨ, ਐੱਸ. ਅਹਿਮਦ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਰਨਾ ਦਾਸ, ਗੌਰਵ ਢੀਂਗਰਾ, ਐੱਮ. ਸੀ. ਢੀਂਗਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਕੇ., ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਪਾਂਡੇ, ਹਿਤੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੋਤੰਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਮੋਹਨ ਪਾਂਡੇ, ਜੀ. ਐੱਨ. ਰੈੱਡੀ,

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਜਾਤਾ ਬਾਗਡ਼ੀ, ਟੀ. ਵਿਜੈ ਭਾਸਕਰ ਰੈੱਡੀ, ਸ਼ਿਬਾਸ਼ੀਸ਼ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਧੂਸਮਿਤਾ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ, ਸ਼ਾਦਨ ਫਰਾਸਤ, ਸਨੇਹਾਸ। ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਰਜੀ, ਗੁੰਟੂਰ ਪ੍ਰਭਾਕਰ, ਮੋਹਿਤ ਡੀ. ਰਾਮ, ਅਭਿਜੀਤ ਸੇਨਗੁਪਤਾ, ਸਾਣੰਦ ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਅਵਿਜੀਤ ਰਾਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਸ਼ਮੀ ਨੰਦਕੁਮਾਰ, ਮੈਸਰਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਲਾਅ ਗਰੁੱਪ, ਵਕੀਲ। ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਰੰਜਨ ਗੋਗੋਈ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ।

1. 23 ਜੁਲਾਈ, 2019 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ 10 ਜੁਲਾਈ, 2019 ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਰਾਜ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਜੇਲਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 7 ਅਤੇ 8 ਕੱਢੇ ਸਨ। 10 ਜੁਲਾਈ, 2019 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦੋ ਪੈਰਿਆਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ 10 ਜੁਲਾਈ, 2019 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦੋ ਪੈਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਰਾਜ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੋ ਪੈਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨਃ

“7. ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਡੀ ਵੋਟਰ (ਡੀ. ਵੀ.)/ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਿਦੇਸ਼ੀ (ਡੀ. ਐੱਫ.)/ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ/ਹੋਰ ਅਦਾਲਤਾਂ (ਪੀ. ਐੱਫ. ਟੀ.) ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਡੀ. ਵੀ./ਡੀ. ਐੱਫ./ਪੀ. ਐੱਫ. ਟੀ. ਹਨ ਪਰ ਜਿਸ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਐੱਨ. ਆਰ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਰਾਸਤ ਲਈ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. (ਸੀ.) 274/2009 4 ਡੀ. ਵੀ./ਡੀ. ਐੱਫ./ਪੀ. ਐੱਫ. ਟੀ. ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਐੱਨ. ਆਰ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 2 ਜੁਲਾਈ 2018 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਡੀ. ਵੀ. ਜਾਂ ਪੀ. ਐੱਫ. ਟੀ. ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਪਡੇਟ ਕੀਤੇ ਐੱਨ. ਆਰ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਾਰੇ ਕੋਣਾਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ (ਡੀਵੀ/ਡੀ. ਐੱਫ./ਪੀ. ਐੱਫ. ਟੀ. ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਐੱਨ. ਆਰ. ਸੀ. ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ) ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜਾ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਇੱਕ ਡੀਵੀ ਜਾਂ ਡੀ. ਐੱਫ. ਜਾਂ ਪੀ. ਐੱਫ. ਟੀ. ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਏ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਕਾਨੂੰਨ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਜਨਮ ਦੁਆਰਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਵੰਸ਼ ਦੁਆਰਾ (ਧਾਰਾ 3 (1) (ਏ) ਐੱਨ. ਆਰ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 3 (1) (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਦਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 3 ਦਸੰਬਰ, 2004 ਤੱਕ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੰਸ਼ਜ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਮਾਪਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਯੋਗਤਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ 3 ਦਸੰਬਰ, 2004 ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵੰਸ਼ਜਾਂ ਲਈ, ਦੋਵਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ 2 ਜੁਲਾਈ 2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਜਾਪਦੀ ਹੈਃ ਏ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਐੱਨ. ਆਰ. ਸੀ. ਅਰਜ਼ੀਆਂ/ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ/ਵਿਰਸੇ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਯੋਗਤਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਡੀ. ਵੀ. ਜਾਂ ਡੀ. ਐੱਫ. ਜਾਂ ਪੀ. ਐੱਫ. ਟੀ. ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਐੱਨ. ਆਰ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਬੀ). 3 ਦਸੰਬਰ 2004 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਰਾਸਤ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਡੀ. ਵੀ. ਜਾਂ ਡੀ. ਐੱਫ. ਜਾਂ ਪੀ. ਐੱਫ. ਟੀ. ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਐੱਨ. ਆਰ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਦੂਜਾ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਡੀ. ਵੀ. ਜਾਂ ਡੀ. ਐੱਫ. ਜਾਂ ਪੀ. ਐੱਫ. ਟੀ. ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵੰਸ਼ਜਾਂ ਨੂੰ ਐੱਨ. ਆਰ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਸੀ.) ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਜੋ 3 ਦਸੰਬਰ 2004 ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਐੱਨ. ਆਰ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਡੀ. ਵੀ. ਜਾਂ ਡੀ. ਐੱਫ. ਜਾਂ ਪੀ. ਐੱਫ. ਟੀ. ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮਾਪੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਲਈ ਗਈ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਕੋਣਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਾ ਜੱਜ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਾਏ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤਾ ਡਬਲਿਊ. ਪੀ. (ਸੀ) 274/2009 5 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

8. ਕਿ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ (ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਣ) (ਆਈ. ਐੱਮ. ਡੀ. ਟੀ.) ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਣਾ ਚਾਹੇਗਾ। ਕੁਝ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਈ. ਐੱਮ. ਡੀ. ਟੀ. ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਵੀ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਆਦੇਸ਼ ਮੰਗਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਆਈ. ਐੱਮ. ਡੀ. ਟੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਜਾਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। "

2. 23 ਜੁਲਾਈ, 2019 ਦੇ ਸਾਡੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਰਾਜ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਦੀ 10 ਜੁਲਾਈ, 2019 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 7 (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ' ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਈ ਵਾਰਤਾਕਾਰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ (ਆਈ. ਏ.) ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਐਕਟ, 1955 (ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਕਟ" ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਦੀ

ਧਾਰਾ 3 (1) (ਏ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਜੋ 26 ਜਨਵਰੀ, 1950 ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਦੁਆਰਾ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜੁਲਾਈ 1987 ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦਿਨ।

3. ਵਿਦਵਾਨ ਰਾਜ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪਰੋਕਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ 10 ਜੁਲਾਈ, 2019 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

“ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੰਸ਼ਜਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਜਨਮ ਦੁਆਰਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਵੰਸ਼ ਦੁਆਰਾ (ਧਾਰਾ 3 (1) (ਏ) ਐੱਨਆਰਸੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

[ਅੰਡਰਲਾਈਨਿੰਗ ਸਾਡੀ ਹੈ]

4. ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਦਵਾਨ ਰਾਜ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਸ ਵੇਲੇ 2015 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ.311 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 21 ਜੁਲਾਈ, 2015 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ 2015 ਦੀ ਕਥਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ.311 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੰਬਿਤ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ "ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ" ਸ਼ਬਦ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਕਾਨੂੰਨ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) (ਬੀ) ਵਿੱਚ "ਜਿਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਉਸ ਦੇ ਜਨਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ" ਸ਼ਬਦ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਲਾਗੂ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

5. ਵਿਦਵਾਨ ਰਾਜ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਦੀ 10 ਜੁਲਾਈ, 2019 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 7 (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਅ/ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਏ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਅਤੇ ਸਟੈਂਡਰਡ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ (ਐੱਸ. ਓ. ਪੀ.) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਪੈਰਾ 7 (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਵਾਂ/ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਰਾਜ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ 2015 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ.311 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਵਿਦਵਾਨ ਰਾਜ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਲੋੜ ਪਵੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

6. ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ 10 ਜੁਲਾਈ, 2019 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 7 (ਏ) ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਰਾਜ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ/ਸੁਝਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) (ਏ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

7. ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 2012 ਦੇ ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. (ਸੀ) 562/2012 ਅਤੇ 2015 ਦੇ ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. (ਸੀ) 311/2015 ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 3 ਅਤੇ 6 ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਨਿਯਮ 4 ਏ ਨਾਗਰਿਕਤਾ (ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ) ਨਿਯਮ, 2003 (ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "2003 ਨਿਯਮ" ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ' ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

“4ਏ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ -

(1) ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕਤਾ (ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ) ਸੋਧ ਨਿਯਮ, 2009 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮ 4 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(2) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਾਗਰਿਕ ਰਜਿਸਟਰ 1951 ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ 24 ਮਾਰਚ, 197 ਦੀ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੱਕ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

(3) ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਸਿਟੀਜ਼ਨਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ।

(4) ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ”

8. 2003 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4ਏ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਨਿਯਮ 4ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ 2003 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ

ਨਿਯਮ 4 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹਨ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਨਿਯਮ 4ਏ (2) ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਜਿਸਟਰ, ਹਰੇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵੇਰਵਿਆਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਾਗਰਿਕ ਰਜਿਸਟਰ 1951 ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ 24 ਮਾਰਚ, 1971 ਦੀ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੱਕ ਦੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਸੂਚੀ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਨ. ਆਰ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਪੂਰਵਜ 24 ਮਾਰਚ, 1971 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਮਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

“ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

1. ਐੱਨ. ਆਰ. ਸੀ., 1951 ਦਾ ਸਾਰ

2. 24 ਮਾਰਚ 1971 ਦੀ ਅੱਧੀ ਰਾਤ (ਅੱਧੀ ਰਾਤ) ਤੱਕ ਚੋਣ ਰੋਲ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਕੱਢੋ/ਕੱਢੋ।

4. ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (24 ਮਾਰਚ, 1971 (ਅੱਧੀ ਰਾਤ) ਤੱਕ)

5. 24 ਮਾਰਚ, 1971 (ਅੱਧੀ ਰਾਤ) ਤੱਕ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਥਾਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਜਿਸ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ)

6. ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 24 ਮਾਰਚ, 1971 (ਅੱਧੀ ਰਾਤ) ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

8. ਭਾਰਤੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਦੀ 24 ਮਾਰਚ, 1971 (ਅੱਧੀ ਰਾਤ) ਤੱਕ ਦੀ ਸਬੰਧਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ (ਐੱਲ. ਆਈ. ਸੀ. ਆਈ.)

9. 24 ਮਾਰਚ, 1971 (ਅੱਧੀ ਰਾਤ) ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੋਈ ਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸ/ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ।

10. 24 ਮਾਰਚ, 1971 (ਅੱਧੀ ਰਾਤ) ਤੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉੱਦਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ/ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼। ਸਬੰਧਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਬੈਂਕ/ਡਾਕਘਰ ਖਾਤੇ ਭਾਵ 24 ਮਾਰਚ, 1971 (ਅੱਧੀ ਰਾਤ) ਤੱਕ

12. 24 ਮਾਰਚ, 1971 (ਅੱਧੀ ਰਾਤ) ਤੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ

13. ਬੋਰਡ/ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ 24 ਮਾਰਚ, 1971 (ਅੱਧੀ ਰਾਤ) ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿੱਦਿਅਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਹਾਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼

15. 24 ਮਾਰਚ, 1971 (ਅੱਧੀ ਰਾਤ) ਤੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੋਹਰ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਾਲ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ

ਨੋਟਃ ਉਪਰੋਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਸਿਵਾਏ ਐਸ. ਐਲ. ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। 15 ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸਹਾਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ”

9. ਨਿਯਮ 4ਏ (4) ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ 2003 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 2 ਅਤੇ 3 ਹੇਠਾਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੱਢੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਐੱਨ. ਆਰ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

“2. ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਢੰਗ-(1) (ਏ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਾਗਰਿਕ ਰਜਿਸਟਰ, 1951 ਅਤੇ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ 24 ਮਾਰਚ, 1971 ਦੀ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੱਕ ਲੋੜੀਂਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਨਾਗਰਿਕ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਸਾਰ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਨਿਰੀਖਣ ਲਈ। (ਅ) ਸਥਾਨਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ਼ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਰਿਕਾਰਡ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੇਗਾ।

(ਸੀ) ਸਥਾਨਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ਼ ਸਿਟੀਜ਼ਨਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਰਖਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(2) ਸਥਾਨਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ਼ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਭਰੇ ਹੋਏ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਉਸੇ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਰਸੀਦ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ।

(3) ਸਥਾਨਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ਼ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਉਪ-ਪੈਰਾ (3) ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਚਿਤ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹੋਣਗੇ, ਅਰਥਾਤਃ —

(ਬੀ) ਉੱਪਰ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜ। ”

“3.ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤਾਲ। -(1) ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਪੈਰਾ 2 ਦੇ ਉਪ-ਪੈਰਾ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾਲ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸੰਚਿਤ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

(2) ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸੰਗਠਿਤ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਜੋ 1966 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ 25 ਮਾਰਚ, 1971 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

(3) ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਜੋ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਵੰਸ਼ਜ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ, ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦਾ ਉਚਿਤ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(4) ਸਥਾਨਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ਼ ਸਿਟੀਜ਼ਨਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 2 ਦੇ ਉਪ-ਪੈਰਾ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ਼ ਸਿਟੀਜ਼ਨਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ।

(5) ਸਥਾਨਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਫ਼ ਸਿਟੀਜ਼ਨਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ -

(ਏ) 24 ਮਾਰਚ, 1971 ਦੀ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੱਕ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਗ੍ਹਾ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਜਾਂ

(ਬੀ) 24 ਮਾਰਚ, 1971 ਦੀ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੱਕ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ,

ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਅੰਤਰ-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਰਾਹੀਂ ਤਸਦੀਕ ਕਰੋ। ”

10. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਿਤੀ 21.07.2015 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਸ਼ ਅਸਾਮ ਦੇ ਮੂਲ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੇਗਾ ਜੋ 24.03.1971 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੋਂ ਅਸਾਮ ਚਲੇ ਗਏ ਹੋਣ।

“ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (3) ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ "ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ" ਸਮੀਕਰਨ ਵਿੱਚ "ਚਾਹ ਕਬੀਲੇ" ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੂਲ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (5) ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਅਤੇ 24 ਮਾਰਚ, 1971 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਏ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ 24 ਮਾਰਚ, 1971 ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ (ਅਸਾਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ) ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਦਾ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਐੱਨਆਰਸੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ”

11. ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ 2003 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4ਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6ਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਅਸਾਮ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6ਏ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਨਾਗਰਿਕਤਾ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਖੇਤਰ (ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਖੇਤਰਾਂ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ) ਤੋਂ 1 ਜਨਵਰੀ, 1966 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 1967 ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜੋ ਅਸਾਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਸਾਮ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1 ਜਨਵਰੀ, 1966 ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

12. ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ 1 ਜਨਵਰੀ, 1966 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਰ 25 ਮਾਰਚ, 1971 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸਾਮ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਅਸਾਮ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਵਸਨੀਕ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਉੱਤੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਉੱਤੇ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6ਏ (4) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ; ਪਰ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

13. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6ਏ, ਜੋ ਕਿ 7 ਦਸੰਬਰ, 1985 ਤੋਂ ਨਾਗਰਿਕਤਾ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1985 (1985 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰਬਰ.65) ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ

ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ 2003 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 4ਏ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐੱਨ. ਆਰ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਸਮੇਤ) ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਾਗਰਿਕ ਰਜਿਸਟਰ 1951 ਜਾਂ 24 ਮਾਰਚ, 1971 ਦੀ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੱਕ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਧੂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਸੀ।

14. ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਏ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6ਏ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਐੱਨਆਰਸੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਸਾਮ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਇਸ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ 7 ਦਸੰਬਰ, 1985 ਤੋਂ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਕਾਨੂੰਨ, 1955 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 6ਏ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

15. ਸਮੁੱਚੀ ਐੱਨ. ਆਰ. ਸੀ. ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ/ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) (ਏ) ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਹਨ।

16. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਐੱਨ. ਆਰ. ਸੀ. ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਰਾਜ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਧਾਰ ਅੰਕੜਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਸੂਚੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰਕ ਸੂਚੀ ਦੀਆਂ ਸਿਰਫ ਹਾਰਡ ਕਾਪੀਆਂ ਰਾਜ ਦੇ ਐੱਨ. ਆਰ. ਸੀ. ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰਾਂ, ਸਰਕਲ ਦਫਤਰਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 31 ਅਗਸਤ, 2019 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੂਚੀ ਸਿਰਫ਼ ਔਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

17. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਆਈ. ਐੱਮ. ਡੀ. ਟੀ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਨੇਵਰ ਅਲੀ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ 2014 (3) ਜੀ. ਐਲ. ਟੀ. 500. 18. ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 2012 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ.562 ਅਤੇ 2015 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ.311 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਾਗਰਿਕ ਰਜਿਸਟਰ (ਐੱਨ. ਆਰ. ਸੀ.) ਨੂੰ ਅੱਪਡੇਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।



Tarun Mehra

Advocate